

Københavns Kommune
Kultur- og Fritidsforvaltningen
Att. konsulent Lars Eisenhardt
Nyropsgade 1
1602 København V

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tel : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : kum@kum.dk
Web : Web :
www.kum.dk

24. marts 2017

Samarbejde med foreninger, der modarbejder demokratiske værdier

Københavns Kommune har i brev af 8. marts 2017 stillet en række spørgsmål vedr., hvordan kommunen kan sikre, at den kun samarbejder med foreninger, der fremmer demokratiske værdier.

Indledningsvis skal Kulturministeriet gøre opmærksom på, at det er kommunalbestyrelsen, som træffer beslutninger om alle forhold vedr. virksomhed efter folkeoplysningsloven, som ikke er henlagt til anden myndighed. Under hensyntagen til kommunernes selvbestemmelse vejleder ministeriet derfor ikke eller tager stilling til, hvordan kommunerne skal agere i forhold til folkeoplysningslovens bestemmelser, men kan alene give overordnede fortolkningsbidrag.

I forhold til den seneste lovændring af folkeoplysningsloven kan ministeriet i øvrigt henvise til den sammenskrivning af forarbejderne, som ministeriet har udarbejdet for så vidt angår de nye krav til foreningerne samt tilsyn. Denne er fremsendt til KL og er desuden lagt på ministeriets hjemmeside.

[Link til sammenskrivning af lovforarbejder](#)

Den seneste ændring af folkeoplysningsloven fastslår, som et supplement til de eksisterende krav til foreninger samt lovens formålsbestemmelse, at foreninger, hvis formål eller adfærd modarbejder eller underminerer demokrati eller grundlæggende friheds- og menneskerettigheder ikke kan få tilskud eller anvist lokaler i henhold til folkeoplysningsloven, jf. § 4 a. Endvidere kan der heller ikke på andet grundlag ydes tilskud eller udlånes eller udlejes lokaler til sådanne foreninger, jf. § 44 a. Kommunen pålægges endvidere en pligt til at føre tilsyn med, at der ikke ydes tilskud eller udlejes eller udlånes lokaler til sådanne foreninger.

Lovændringen handler således om, hvornår kommunerne kan hhv. ikke kan yde tilskud eller anvise lokaler m.v. til foreninger. Loven regulerer derimod ikke, hvordan kommunen i øvrigt samarbejder med foreningslivet helt generelt.

Det er kommunalbestyrelsen, der foretager den konkrete vurdering af om en forenings formål eller adfærd underminerer eller modarbejder demokrati og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder på baggrund af omstændighederne i den enkelte sag.

Lovens forarbejder beskriver nærmere, at en sådan vurdering skal ske ud fra følgende forhold:

Kommunen skal lægge vægt på karakteren og styrken af de handlinger, som er omfattet af bestemmelsen, idet handlingen skal have til formål eller bidrage til at modarbejde eller underminere demokrati eller grundlæggende friheds- og menneskerettigheder. Dvs., at det omfatter enhver handling, herunder ytringer, der har til formål eller bidrager til at skade, lægge hindringer i vejen eller svække og efterhånden nedbryde grundlaget for det danske folkestyre. Det er ikke et krav, at handlingen skal have en karakter, som indebærer en reel trussel mod det danske demokrati.

Derudover skal der også lægges vægt på, om handlingen kan henregnes til foreningen, fx om adfærden/handlingen er udvist af en person med tilknytning til foreningen, og om handlingen har sammenhæng med foreningens aktiviteter. Samtidig skal kommunen vurdere, om en forening i givet fald har taget passende skridt for at imødegå en adfærd, der er i strid med lovens formålsbestemmelser. Er det tilfældet, vil det ikke få indflydelse på støtten til foreningen. Det er kommunen, der konkret vurderer, om foreningen har taget passende skridt til at afbøde skadevirkningerne af en given adfærd.

Det bemærkes, at det forhold, at en forening arrangerer et debatarrangement, hvor der udveksles synspunkter, herunder yderligtgående synspunkter, ikke i sig selv bevirker, at foreningens formål eller adfærd kan siges at modarbejde og underminere demokrati og grundlæggende rettigheder, og at foreningen derfor ikke kan ydes tilskud m.v. Der gælder således ganske vide rammer for, hvilke synspunkter, der kan udveksles i forbindelse med et debatarrangement.

Der henvises i øvrigt til førnævnte sammenskrivning for en nærmere uddybning og eksempler.

Der findes ikke nogen "positivliste" over foreninger, der ikke kan støttes i henhold til folkeoplysningsloven, men den seneste ændring af folkeoplysningsloven pålægger kommunerne at offentliggøre lister over foreninger, der har søgt om støtte og fået afslag herpå.

Med venlig hilsen

Anne Mette Risager
fuldmægtig